



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Εισαγωγή στις Επιστήμες της Αγωγής

Τα παιδαγωγικά-εκπαιδευτικά αιτήματα στην Ελλάδα

Αλεξάνδρα Ανδρούσου - Βασίλης Τσάφος
Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική
Ηλικία (ΤΕΑΠΗ)

Τέλος 19ου – Αρχές 20ου αι.

- Άνδρωση ελληνικής αστικής τάξης → αφετηρία δυναμικών και διαρκών μεταρρυθμιστικών εξορμήσεων σε όλους τους τομείς → εκπαιδευτικά μεταρρυθμιστικά αιτήματα: κίνημα δημοτικισμού.



Αλέξανδρος Δελμούζος

«Χρόνια ολόκληρα καρφωμένοι στα θρανία ακίνητοι ακούγαμε τον δάσκαλο. Αυτός μιλούσε, μονολογούσε αδιάκοπα, αυτός σκεπτόταν, κι εμείς καθόμαστε φρόνιμα με σταυρωμένα χέρια και μαθαίναμε. Στην τάξη σερνόταν από το δάσκαλο πάντα το ίδιο θέμα για όλους, που συχνά μας ήταν ολότελα αδιάφορο και ξένο από τη ζωή μας [...] Ποτέ δε σταθήκαμε μόνοι μας απέναντι στα πράγματα, ανάμεσά τους και σε μας μπερδευόταν πάντα ο δάσκαλος [...] αυτός εξηγούσε, αυτός ενεργούσε, αυτός παντού ήταν το κέντρο».



Αιτήματα εκπαιδευτικού δημοτικισμού

- Καθιέρωση δημοτικής γλώσσας.
- Μεταρρύθμιση σχολικού θεσμού.
- Προσαρμογή σχολείου στη σύγχρονη πραγματικότητα.



Από τα αιτήματα στην πραγμάτωσή τους: το εναλλακτικό μοντέλο

- Το Παρθεναγωγείο του Βόλου υπό τη διεύθυνση Αλέξανδρου Δελμούζου (ίδρυση 1908 – βίαιο κλείσιμό του 1911) συνάντησε έντονες αντιδράσεις από κοινωνικές & θρησκευτικές δυνάμεις.



Παρθεναγωγείο του Βόλου: Μαθήτριες

- Απόφοιτες Δημοτικών σχολείων, που οι γονείς τους είχαν την οικονομική ευχέρεια να τους προσφέρουν ουσιαστικότερη και ευρύτερη μόρφωση.



Παρθεναγωγείο του Βόλου: Σκοπός

- Να προετοιμάσει γνήσιες Ελληνίδες «με θετικό και φωτισμένο μυαλό, που νάναι σε θέση να στήσουν ένα σπιτικό νοικοκυρεμένο και να μορφώσουν τα παιδιά τους όπως πρέπει.» (Δελμούζος)
- Να μορφώσει «το σώμα, το πνεύμα και την ψυχή των κοριτσιών της αστικής τάξεως, να μορφώσει δηλαδή Ελληνίδες με χαρακτήρα ηθικό και αυθύπαρκτο.» (Δελμούζος)



Παρθεναγωγείο του Βόλου: Καινοτομίες

- Καθιέρωση για πρώτη φορά της δημοτικής ως βασικής γλώσσας της διδασκαλίας.
- Διδασκαλία δημοτικών τραγουδιών.
- Διδασκαλία σύγχρονων δημοτικιστών ποιητών και πεζογράφων.
- Διδασκαλία αρχαίων κλασικών από μετάφραση.
- Θετικός και πρακτικός προσανατολισμός του Προγράμματος.
- Αναδρομική (από το παρόν στο παρελθόν) διδασκαλία της Γλώσσας και της Ιστορίας.



Παρθεναγωγείο του Βόλου: Αρχές Σχολείου Εργασίας

- Εποπτεία (Περίπατοι – Σχολικός κήπος).
- Αυτενέργεια μέσω: α) διαλόγου β) κατάργησης τιμωρίας γ) ανάπτυξη ατομικότητας:

«Το παιδί δεν είναι άδειο για να το γεμίσομε αυθαίρετα με όποιες και όσες γνώσεις εμείς θέλομε. Είναι ένας έμψυχος οργανισμός που από εσωτερική ανάγκη διαλέγει όσα αγαθά του χρειάζονται και τα δουλεύει όπως αυτό μπορεί να τα δουλέψει.» (Δελμούζος)



Ο Εκπαιδευτικός Όμιλος

- Ιδρυτές & Πρωτεργάτες: Δελμούζος – Γληνός – Τριανταφυλλίδης.
- Αιτήματα: καθιέρωση δημοτικής γλώσσας – σχέση εκπαίδευσης με οικονομία – εκσυγχρονισμός της εκπαίδευσης.
- Μεταρρυθμιστική προσπάθεια (1917-1920): καθιέρωση δημοτικής γλώσσας, συγγραφή σχολικών βιβλίων, επιμόρφωση δασκάλων...
- Ταύτιση με Βενιζελισμό → διακοπή μεταρρυθμιστικής προσπάθειας μετά την πτώση του Βενιζέλου (1920).



Επαναδραστηριοποίηση Εκπαιδευτικού Ομίλου (1922)

- Προσπάθεια επιβολής γλωσσο -
εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης > εκπαίδευση
εκπαιδευτικών:
 - Δημιουργία Παιδαγωγικής Ακαδημίας
 - Ίδρυση Μαρασλείου Διδασκαλείου
 - Ίδρυση Αριστοτελείου Πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκης



Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.



Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.



Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Αλεξάνδρα Ανδρούσου, Βασίλης Τσάφος 2015. Αλεξάνδρα Ανδρούσου, Βασίλης Τσάφος. «Εισαγωγή στις Επιστήμες της Αγωγής I & II. Τα παιδαγωγικά-εκπαιδευτικά αιτήματα στην Ελλάδα». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://opencourses.uoa.gr/courses/ECD8/>.



Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λπ., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».



[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από τη χρήση του έργου, για τον διανομέα του έργου και αδειοδόχο.
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο.
- που δεν προσπορίζει στον διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο.

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.



Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς,
- το Σημείωμα Αδειοδότησης,
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων,
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει),

μαζί με τους συνοδευτικούς υπερσυνδέσμους.

